

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

EKONOMIA, LAN ETA
EMPLEGU SAILA

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA,
TRABAJO Y EMPLEO

ZainLab
HUB

**ENPLEGUAREN ETA GAITASUNEN 2025-2035
PROSPEKZIO-PROSPEKTIBA ETA JOEREN TXOSTENAREN
ONDORIOAK, ZAINKETEN ETA BIZITZA LUZERAREN
EKONOMIAN**

2025eko Urteko Prospekzio Txostena
2025-2035 Joeren Txostena

AURKEZPENA

ZainLab proiektuak, 2021etik Eusko Jaurlaritzak 2030aren Enpleguaren Euskal Estrategia esparruan bultzatuta, **enplegua, kualifikazioa eta ekintzailatza sustatzen ditu Zaintzen eta Luzeraren Ekonomian (ZLE)**, HOME CARE LAB-ekin (Grupo SSI) elkarlanean. 2022 eta 2023 artean, sektorearen profesionalizazioan, upskilling/reskilling-ean, lanbide-profil berrien definizioan eta ekintzailatzarako laguntzan (Silverizazioa) zentratutako ikerketa-prozesu bat garatu zen. 2024tik aurrera, proiektuak ZainLab Hub izenarekin jarraitzen du, eta urtero argitaratzen du enpleguaren eta gaitasunen prospekzio-txosten hau.

2025eko Urteko Txostenak ZLEren lan-merkatuko adierazle nagusiak eta sektoreko inkestaren emaitzak eguneratzen ditu, eta **epe laburreko, ertaineko eta luzeko eszenatokiak enpleguari eta prestakuntzari dagokienez** gehitzen ditu, gizarte-eragileen erabaki-hartzea laguntzeko helburuarekin.

Euskadik azkartutako zahartze demografikoari aurre egin behar dio: lau pertsonatik ia batek 65 urte baino gehiago ditu jada, Europako batez bestekoa baino proportzio handiagoa, eta hurrengo hamarkadetarako gorakada aurreikusten da. Aldaketa horrek eragina du lan-merkatuan, gizarte-babeseko sistemen jasangarritasunean, zaintzen antolaketan eta kontsumo-ereduetan.

Txostenak, gainera, 2025-2035 joerak aztertzen ditu egitura demografikoan, baldintza sozioekonomikoetan, osasunean eta mendekotasunean, eta, gainera, begirada estrategiko bat gehitzen du **zaintzen ekonomiari eta zilar ekonomiari buruz, eraldaketa sozialerako eta balio-sorkuntzarako potentzial handiko esparru gisa**.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

EKONOMIA, LAN ETA
EMPLEGU SAILA

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA,
TRABAJO Y EMPLEO

ZainLab
HUB

**ENPLEGUAREN ETA GAITASUNEN 2025-2035
PROSPEKZIO-PROSPEKTIBA TXOSTENAREN
ONDORIOAK, ZAINKETEN ETA LUZERAREN EKONOMIAN**

2025eko Urteko Prospekzio Txostena

AURKEZPENA

2022 eta 2023 zehar, ikerketa, ekintza eta parte-hartze prozesu bat gauzatu zen, esku-hartzeko lau ardatzen bidez abiatua: partikularren etxeetan lan egiten duten zaintzaileen kualifikazioa eta etengabeko prestakuntza hobetzeko sektorearen profesionalizazioa, upskilling eta reskilling estrategien garapena zainketen arloko profesionalak espezializatzeko, lanbide-profil eta/edo rol berrien definizioa eta pilotajea, eta ekintzailetzarako laguntza eta Silverizazioaren inguruan, zilar ekonomian enpresa-proiektuak garatzeko.

2024an, proiektuak ZainLab Hub-en bidez jarraitzen du, berrikuntza soziolaboraleko Hub bat. Bere misioa: Zainketen eta Luzeraren Ekonomiaren hobekuntza, garapena eta sustapena laguntzea da. Garapen horretan, Zainketen eta Luzeraren Ekonomian (ZLE) lanean dauden pertsonen eta/edo enplegu-eskatzaileen lan-merkatua, enplegu eta prestakuntzaren azterketan lanean jarraitzen da. Ekitaldi honetan, Zainketen eta Luzeraren ekonomiako enplegua eta gaitasunen prospekzio eta prospektibako lehen Urteko Txostena aurkeztu zen, non datu objektibo eta hainbat iturri estatistiko ofizialetako eta abian jarritako beste iturri propioetako (ZainLab Hub Inkesta) adierazleetatik abiatuta, hurrengo urteetarako enplegu eta prestakuntza arloko aukera, erronka eta desafio nagusiak jasotzen diren.

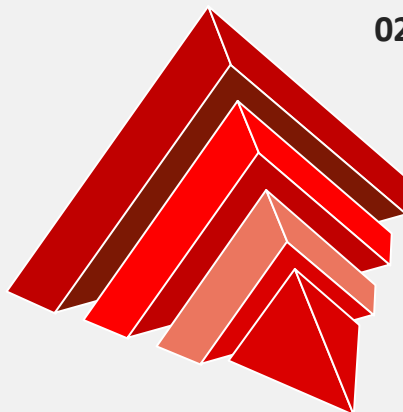
Dokumentu hau 2025eko Urteko Txostenari dagokio, eta ZLEren lan-merkatuko adierazle nagusien eguneraketa eta sektoreko inkestaren emaitza zabalduak jasotzen ditu, baita ZLEko enpleguari eta prestakuntzari dagozkien epe laburreko, ertaineko eta luzeko eszenatokiak ere. Aurreko txostenarekin gertatu bezala, informazio hori gizarte-eragileei helaraztea da helburua, ZLEko lan-merkatuarekin eta prestakuntzarekin lotutako jardueren inguruko erabakiak hartzeko ezagutza artikulatzeko.

A.1. HELBURUAK

IKUSPEGI OSOA eskaintzea
EGUNGO EGOERAz eta
ETORKIZUNeko
PERSPEKTIBEZ, ZAINKETEN
ETA LUZERAREN
EKONOMIAN (ZLE),
ENPLEGUARI eta
PRESTAKUNTZA-BEHARREI
dagokienez.

2025eko erronka espezifikak

- 01 JOEREN EGUNERAKETA:** 65 urte edo gehiagoko biztanleriaren egoera demografiko, sozioekonomiko eta bizi-baldintzen egungo eta etorkizuneko karakterizazioa.

- 02** **EZAGUTZA HOBETZEA** ZLE sektoreko pertsoneri buruz, ZainLab inkesta zabalduz, sektorean lan egiten duten edo enplegua eskatzen duten pertsoneri eta haien lan-egoerari eta beharrei buruzko ondorioak lortzeko.

- 03 INFORMAZIOA INTEGRATZEA** eta hainbat iturritako datu objektibo eta eguneratuak, ZLE sektoreko pertsonen egungo egoera aztertzeko eta honakoak identifikatzeko: **ESZENATOKIAK epe laburrean, ertainean eta luzean** enpleguari dagokionez, ZLEko lan-merkatuari eta prestakuntzari lotutako jardueren inguruko erabakiak hartzeko ezagutza sortuz.

Emaitzak

**TXOSTENA:
EUSKADIKO 65 URTE EDO
GEHIAGOKO PERTSONEN
EGUNGO EGOERAREN ETA
JOEREN ANALISIA**

**DOKUMENTUA:
ZLEKO LANGILEEN
EZAUGARRIEN ETA
ENPLEGUAREN ANALISIA
(2025EKO INKESTEN
EMAITZAK)**

A. HELBURUAK, METODOLOGIA

Zailtasunak:

Zaintzen eta Luzeraren
Ekonomiako jarduerak eta
enplegua aztertzeko zailtasuna

Datu-base ofizialetan definizio garbirik ez izateak (CNO eta CNAE) azterketa-
eremuaren mugaketa zailtzen du.

**LANBIDE “GAKOENTZAKO” SAILKAPEN OFIZIAL
ETA ESPEZIFIKORIK EZA,** esaterako,
«Gerocultoreak», «Etxez etxeko laguntzako
langileak» eta «Zaintzetan aritzen diren etxeko
langileak» bezalakoak. Enplegurako hurbilketa
eraiki egin behar da.

DATUEN HARMONIZAZIOA:
Sailkapen, taldekatze eta
«nomenklatura» ezberdinen
pean dago, xehetasun-maila
ere ezberdina delarik.

GAITASUNEN ESKARIA: Enpresen
gaitasun-eskariari eta langileen
prestakuntza-beharrei buruzko
informazioa lortzea zaila da.

JARDUEREN ANIZTASUNA:
Adinekoentzako egoitza-
establezimenduetako zaintza- eta
arreta-zerbitzu sozialak, ostatu
gaberako zerbitzuak eta etxeko
enplegua barne hartzen ditu.

**INFORMAZIOAREN
SAKABANAKETA:** Informazio
garrantzitsua hainbat iturri eta
datu-basetan sakabanatuta
dago, ZLErako iturri bateratu
espezifikorik gabe.

EPE ERTAINEKO PROSPEKTIBA: Zaila da
enpleguaren eskariaren eta
eskaintzaren proiektio zehatzak egitea,
egoera ekonomikoa eta gizarte-
fenomenoak direla eta.

A. HELBURUAK, METODOLOGIA

A.2. METODOLOGIA

2024ko datuen eguneraketa

- **ITURRI OFIZIALAK:** Gizarte Segurantzaren Afiliazio Estatistikak, INEren Biztanleria Aktiboaren Inkesta (EPA), Jarduera Ekonomikoen Direktorioa (DIRAE), Eustat-ek argitaratua, eta LANBIDEren enplegu-eskatzaileen, kontratuen eta eskaintzen estatistikak.
- **CNAE 2009, 4 digitu:** «8731. Adinekoentzako egoitza-establezimenduetako laguntza», «8811. Adinekoentzako ostatu gaberako gizarte-zerbitzuen jarduerak», «9700. Etxeko langileak enplegatzen dituzten etxeen jarduerak».
- **CNO 2011, 3 digitu:** «561. Erizaintzako laguntzaileak», «571. Etxeko pertsona-zainketako langileak (haurrik gabe)», «910. Etxeko langileak».
- **EKARPEN INSTITUZIONALAK:** Lanbide, FUNDAE, IMSERSO, SEPE eta beste erakunde batzuen azterlanak eta proiektzioak

Iturri propioen
Sorkuntza

Iturri ofizialeko eta datu-
baseetako erregistro- eta
estatistika-datuak

- **INKESTA ZainLab hub:** 2025eko kontsulta-prozesu espezifikoak, Euskadiko hiru Lurraldeetan eta hiru jarduera nagusietan (Egoitzak, SAD eta Etxeetan) ZLEn lan egiten duten edo enplegua eskatzen duten pertsonen zuzendua. 525 pertsonari kontsulta egin zitzaion, eta **478 inkesta baliagarri lortu ziren**.
- **ADIERAZLE PROPIOEN ERAIKUNTZA:** Datu espezifikorik ez dagoenez, adierazle propioak sortu dira eskura dagoen informazioan oinarritutako hainbat hurbilketatik abiatuta (egoitzetako langileen banaketa okupazionala, Etxez Etxeko Zerbitzuetako lehiaketa publikoak, CNAE eta CNO arabera afiliazio- eta enplegu-datuak, baita beste erreferentzia-parametro batzuk ere –PEAP–). Lanbide gakoetan enpleguaren hurbilketatiko estimazioa adostu da: *adinekoentzako egoitza-establezimenduetako Gerokultoreak, adinekoentzako ostatu gaberako gizarte-zerbitzuetako Etxez Etxeko Laguntzako langileak, eta adinekoen zainketan aritzen diren Etxeko Langileak*.

IKERKETAREN ONDORIOAK

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

EKONOMIA, LAN ETA
EMPLEGU SAILA
DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA,
TRABAJO Y EMPLEO

IKERKETAREN ONDORIOAK

- 2025an zehar, Zainketen eta Luzeraren Ekonomia **sektore trakzio-eragile gisa finkatzen da enplegu-politika aktiboaren barruan, bere dinamismo, txertatze-gaitasun eta hazkunde-itxaropenengatik.**
- ZLEko jardueren enplegu-datu oso onak izaten jarraitzen dute: **afiliazioaren hazkunde jarraitua, %57koa 2015 eta 2025 artean, eta %2,1eko urteko hazkundeak. Hazkunderik handiena honako hauetan gertatzen da: Adinekoentzako ostatu gaberako gizarte-zerbitzuen jarduerak**, non afiliazioa %4,5 handitu den azken urtean eta %67 azken hamarkadan. **Honako honetan: Adinekoentzako egoitzetako laguntza**, afiliazioa %53 hazi da 2015 eta 2025 artean eta %1,5 urtean. Aitzitik, Etxeko langileak enplegatzen dituzten etxeen jardueran afiliazioa jaisten da, taldea heterogeneoa den arren; kolektibo horren barruan, adinekoen zainketako enpleguak ostatu gaberako zerbitzuen antzera egiten duela aurrera uste da, hau da, modu positiboan.
- **ZLEko lanbide gakoetan** eta ZainLab-ren esparruan eraikitako adierazleetatik abiatuta, **enpleguaren urteko hazkundeak are handiagoa izan da, batez beste %5,2koa**. Euskadin, adinekoen zainketako lanbideetako enplegua —*Gerokultorak, Etxez Etxeko Zerbitzuetako langileak eta adinekoen zainketan aritzen diren Etxeko Langileak*— **2024an 17.000 pertsona baino gehixeagotik 2025ean 18.000 inguru izatera pasatuko litzateke, hau da, 1.000 enplegu gehiago**. Lanbideak, enpleguak hiru kategorietan egiten du gora: egoitza-establezimenduetako Gerokultorek %3,2 egiten dute gora, 2025ean 4.700 lanpostura iritsiz; Etxez Etxeko Laguntzako Zerbitzuko langileek %9,2 egiten dute gora, 4.000 enplegura iritsiz; eta adinekoen zainketan aritzen diren Etxeko Langileek %4,4 egiten dute gora, 9.400 enplegu inguru izatera iritsiz.
- **Enpleguak gora egiten jarraitu du azken urteotan, eta hurrengoetan ere gora egingo du, Futurelan-en azken proiektioei erreparatzen duen bezala**. Gorakada hau Euskadiko zahartze bizkorra eta laurogei urtetik gorako pertsonen hazkunde azkarrari esker gertatuko da. **Aurreikusitako hazkundeak, ordezkapen-beharrekin batera** (erretiroak, mugikortasuna), **ZLEko lanbide gakoetan 14.500 enplegu-aukera baino gehiago sortuko ditu**. Eskariaren hazkundeagatik bakarrik, ZLEn 22.000 enplegu inguru izatera iritsi gaitezke 2036an (gaur egun 17.000 dira), %28ko igoerarekin (+4.800 enplegu gehiago). Horrez gain, populazio zahartuaren ordezkapen-beharrek kontuan hartuta, **hurrengo hamarkadan egungo lan-indarraren %57 ordeztu beharko da, hau da, 2025erako aurreikusten diren 17.000 pertsonetatik 10.000 inguru**.

IKERKETAREN ONDORIOAK

- **Zainketen sektoreak enplegua sortzeko ahalmen handia erakusten jarraitzen du: 2024an kontratuen %11 eta Euskadin kontratatutako pertsonen %9,5 bildu zituen.** ZLEko jardueretako kontratazioek %40 egin zuten gora urtetik urtera, eta %200 baino gehiago bost urtetan. Gainera, sektoreari lotutako prestakuntzaren laneratzea oso altua da: prestakuntza-zikloek %87ko okupazio-tasa lortzen dute, eta Profesionaltasun Ziurtagiriek batez beste %75ekoa (%82 erakundeetako arretan eta %64 etxeko arretan).
- **Aukera hauek izan arren, sektoreak egiturazko prekarietateari eusten dio** —errotazio handia, ezegonkortasuna, lanaldi partzialtasuna eta soldata baxuak— lan-gainkarga eta gizarte-aitorpen urriarekin batera, **eta horrek hutsuneak betetzea zailtzen du. ZLEko langileen profila**, Biztanleria Aktiboaren Inkestaren eta ZainLab inkestaren azken datuen arabera, **oso feminizatua da (%93–94)** eta lan-indar **zahartuagoa du** (%49 55 urtetik gorakoa da, EParen arabera). Halaber, nabarmentzekoa da **atzeritarren presentzia handia**, batez ere etxeetako zainketetan (%62–85erainokoa), eta **prestakuntza-maila desberdina: oso altua egoitza-establezimenduetan (ikasketa profesionalak), oso baxua etxeko langileen artean** (%60k oinarritzko ikasketak ditu). Profil hori errepikatzen da, halaber, Euskadin 2025ean ZLEko jardueretan enplegu-eskatzailerak diren 29.000 pertsona baino gehiagoren kasuan.
- **Enplegu-baldintzei buruzko analisiak**, bai EPAn oinarrituta (2024ko datuak) bai ZainLab-en inkesta propioan oinarrituta (2025eko datuak) **jardueraren arabera egoera desberdina dagoela nabarmentzen du.** Egoitza-establezimenduetako Gerokultore enpleguak sektoreko baldintzarik egonkorrenak eskaintzen ditu, kontratu mugagabea nagusi delarik (%75), soldata altuagoak —urteko 30.000 eta 38.000 euro gordin artean— eta kualifikazio handiagoko lantaldea, eta horrek egonkortasun eta profesionalizazio handiagoa dakar. **Etxe Etxeko Laguntzako Zerbitzuko langileen kasuan, kontratu mugagabeen tasa ere altua da (%69–75), baina ordainsariak nabarmen txikiagoak dira**, urtean 22.500 euro gordin ingurukoak, eta lanaldi partzialtasun handia nabarmentzen da, ZainLab-en datuen arabera %52ra iristen dena. **Adinekoen zainketan aritzen diren Etxeko Langileek dituzte baldintzarik txarrenak: lanaldi partzialtasuna nagusi da (%66–85), soldatak aldakorrak dira —ordu bakoitzeko 10,16 € inguru— eta lanaldiak luzeak eta oso aldakorrak dira**, eta, gainera, lan-babes txikiagoa dute, eta horrek enplegu-kalitate baxuagoa eta langileentzako ahultasun handiagoa dakar.

IKERKETAREN ONDORIOAK

- **Bestalde, 2025 eko ZainLab inkestaren arabera, ZLEko langileen %58k gogobetetasun handia adierazten du bere enpleguarekiko**, batez ere etxeko lanean, bai Etxez Etxeko Zerbituko etxeetan. **Hala ere, %35ek enplegua aldatu nahi du, batez ere bere lan-baldintzak hobetzeko.** Zentzu horretan, erdia baino gehiagok sektoreko sareetan edo elkarteetan parte hartzeko interesa erakusten du, eta eskatuenak diren zerbitzuen artean lan-araudiari eta eskubideei buruzko orientazioa nabarmentzen da, eta ondoren enplegu-bilaketarako orientazio profesionala, batez ere eskatzaileen artean.
- Azkenik, **nabarmendu behar da ZLEko lanbideetan enplegu-eskaintzaren eta kualifikazioaren arteko arrakala garrantzitsuak izaten jarraitzen duela.** Etxeko langileen erdia baino gehixeagok ez du prestakuntza ofizialik adinekoen zainketan, eta herenak lortzeko interesa du. Hasierako prestakuntzari dagokionez, etxeko langileen %20–28k ez du ZLEko titulazio ofizialik. **Enplegu-eskatzaile langabeen artean, %54k ez du inolako egiaztagiri ofizialik eta titulazio ofizialetara bideratutako prestakuntzetan parte-hartzea hazten ari den arren (PZak eta LH), ez dirudi nahikoa denik etorkizuneko eskari potentzialari dagokionez.**
- **Etengabeko prestakuntzari dagokionez, sektoreko enpresak eta profesionalak ados daude zainketen konplexutasun gero eta handiagoak espezializazio tekniko handiagoa eskatzen duela**, batez ere gaixotasun kronikoetan, osasun mentalean, dementzietan, zainketa ospitaleetako bueltan, errehabilitazioan eta mugimendu- eta medikazio-teknika aurreratuetan. Aldi berean, **sektorearen digitalizazioak gaitasunak indartzea eskatzen du** telelaguntzan, software soziosanitarioan, etxe-automatizazioan eta adimen artifizialaren hasierako erabileran. Eta, **gainera, gaitasun sozioemozionalen eskaria handitzen ari da —** kudeaketa emozionala, komunikazioa, gatazken ebazpena eta doluan laguntzea— baita soft skills ere, pertsonarengan zentratutako zainketa errespetuzkoa bermatzeko.
- ZainLab inkestak **prestakuntzarako sarbide-oztopoak txikiak direla** adierazten du, **nahiz eta etxe partikularretan lan egiten dutenen artean zailtasunak izaten jarraitu**, batez ere kontziliazio-arazoengatik, ordutegiengatik, sarbide teknologikoagatik edo hizkuntzagatik. Prestakuntza-lehentasunak lan-araudira eta eskubideetara bideratzea da, hau da; orientazio profesionalera, zainketa-ikastaro teknikoetara, osasun fisiko eta mentaleko prestakuntzara, eta langileen beren autozainketa emozional eta fisikoari lotutako edukietara.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

EKONOMIA, LAN ETA
EMPLEGU SAILA

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA,
TRABAJO Y EMPLEO

ZainLab
HUB

ZAINKETEN ETA LUZERAREN EKONOMIAKO
ENPLEGUAREN ETA GAITASUNEN PROSPEKZIO ETA
PROSPEKTIBA SISTEMA

JOEREN ANALISIA

2025-2035

0.- SARRERA

Euskadi bere historia hurbileko eraldaketa estrukturalik sakonenetako baten erdian dago: **bere biztanleriaren zahartze bizkorra**. Fenomeno hori ez da koiunturala, dinamika demografiko iraunkorren ondorio baizik —bizi-itxaropenaren hazkundera eta jaiotza-tasaren beherakada—, eta horiek egitura sozial zein sistema ekonomiko eta ongizatekoak berrantolatzen ari dira.

Gaur egun, **Euskadin lau pertsonatik ia batek 65 urte baino gehiago ditu**, Europako batez bestekoa baino proportzio handiagoa, eta proiektzioek adierazten duten arabera, adinekoen pisu erlatiboak nabarmen egingo du gora hurrengo hamarkadetan. **Aldaketa horrek belaunaldien arteko oreka aldatzeaz gain, zuzenean eragiten du lan-merkatuan, gizarte-babeseko sistemen jasagarritasunean, zainketen antolaketan eta kontsumo-ereduetan.**

Testuinguru horretan, Luzera begira ikuspegi bikoitzetik interpretatu behar da: alde batetik, zalantzarik gabeko lorpen sozial gisa —osasunean, ongizatean eta bizi-baldintzetan hamarkadetan izandako aurrerapenen emaitza—, eta bestetik, erronka sistemiko gisa, politika publikoak, arreta-ereduak eta estrategia ekonomikoak berrdefinitzea eskatzen duena.

Txosten hau Euskadiko adinekoen etorkizuneko joera nagusien laburpena da (2025-2035), eta funtsezko dimentsioak jorratzen ditu, hala nola egitura demografikoa, baldintza sozioekonomikoak, bizi-baldintzak, osasuna eta mendekotasuna. Halaber, begirada estrategiko bat gehitzen du zainketen ekonomiari eta zilar ekonomiari buruz, eraldaketa sozialerako eta balio-sorkuntzarako potentzial handiko esparru berritza hartuta.

A.- EZAUGARRI DEMOGRAFIKOAK

65 urte edo gehiagoko biztanleria

Euskadi **hiper-zahartze** egoeran dago: **65+ kolektiboak %25** ordezkatzeko du guztizkoaren gainean, gehienezko historikoa.

Proiekzioek fenomenoaren areagotzea baieztatzen dute: 65+ taldea **%30 ingurura iritsiko da 30eko hamarkadaren erdialdean** eta gero ere hazten jarraituko du. **Barne-zahartzea** funtsezkoa da: **75–84** eta **85+** taldeak dira gehien hazten direnak (bereziki **85+**), eta horrek **tentsioa eragingo dio** sistema **sanitario, sozial eta laboralari**.

Joerak: 65+ taldearen hazkunde jarraitua, **85+ taldearen hazkunde diferentziala**, eta **batez besteko adinaren gorakada**. 20 urtetik beherakoen / 64 urtetik gorakoen arteko harremanak beherantz jarraituko du, potentzialki aktibo den biztanleriaren eta biztanleria luzatuaren arteko **desoreka estrukturala** indartuz.

Zahartzea generoaren arabera

Iraun egiten du **zahartzaroaren feminizazioak**: emakumeak dira gehiengoa 65+ artean, eta haien pisua areagotu egiten da adinarekin (bereziki **85+ eta 90+** artean). **Bizi-itxaropenaren arrakala** emakumeen eta gizonen artean **pixkanaka murrizten da**, baina emakumeen alde mantentzen da.

Joerak: **bizi-itxaropenaren konbergentzia motela** kohorte hezituenengatik eta prebentzio-zainketengatik, baina **Luzerara begira, feminizazioa** oraindik nabarmena da adin muturretan, zainketa, pentsio eta bakardadean eraginak dituela.

B.- EZAUGARRI SOZIOEKONOMIKOAK

Hezkuntza

Hazkunde **jarraitua** prestakuntza-mailan senior kohorteetan, nahiz eta **belaunaldi arteko arrakala** nabarmena izan: **goi-mailako ikasketak** gero eta gehiago dira 65+ artean.

Joerak: hezkuntza-maila hobetzen ari da 65+ artean (batez ere gizonak eta emakume gazteagoak), **kualifikazio baxuko pertsonak** gutxitzen ari dira eta **gizarte-enplegarritasuna** hobetzen ari da.

Gaitasun digitalak

Handitzen ari da **Interneten erabilera** eta zerbitzu digitalena 65+ artean, baina **diseinu-oztopoak** irauten dute (erabilgarritasuna, irisgarritasuna, garrantzia) eta **konfiantza**-arenak ere bai.

Joerak: belaunaldi arteko arrakala digitala murriztuko da kohorte-berritzearen eta alfabetatzearen ondorioz, betiere **diseinu unibertsala** onartzen bada eta jatorritik bertatik irisgarritasuna betetzen bada. Hori gabe, desberdintasunak kronifikatu egiten dira e-administrazioan, osasun digitalean eta finantzetan.

Errenta eta batez besteko diru-sarrerak

Adinekoen **batez besteko errenta nahiko egonkorra** da, **pentsioek** eusten diotelarik (iturri nagusia). 65–74 artean errentak batez bestekoa gaintitzen du; **85+** artean **~%80**ra jaisten da batez bestekoaren aldean, lan-partaidetza txikiagoa eta alarguntasun handiagoa direla eta. **Genero-arrakala** mantentzen da diru-sarrera eta pentsioetan, nahiz eta **gutxitu** egiten den kohorte femenino berri kotizatzaileagoekin.

Joerak: **gorakada progresiboa** emakumeen pentsioetan eta **errenta-abantaila erlatiboaren mantentzea** 65–74 artean; sistemaren jasangarritasunak baldintzatuko du **etorkizuneko ibilbidea**.

Lan-jarduera

65+ **jarduera-tasa** oso baxua da, **lan-zahartzeak** eta ordezkapen-defizitak **lanaldi malguetara** eta **erretiro gradualetara** bultzatzen dute.

Joerak: **ibilbide senior** hazkundera (prestakuntza, mentoretza, autoenplegua), **adin-kudeaketaren egokitzapenak** enpresetan eta **iraupen handiagoa** 55–64 artean; aurrerapen motelagoak 65–69 artean eta erresidualak 70+ artean.

Pobrezia

Adinekoek **pobrezia-tasa txikiagoak** dituzte, **gizarte-babesari** esker, nahiz eta **mantenurako pobrezia** egon diru-sarrera doituak dituzten etxeetan, honakoen garestitzea dela eta: **energia, etxebizitza eta elikagaiak**. **Alarguntasunak** eta **kotizazio-ibilbide osatugabeek, beste zenbait faktoreren artean**, handitu egiten dute emakumeengan arriskua.

Joerak: **pobrezia larriaren kontentzioa** 65+ artean, baina **ahultasun gero eta handiagoa** emakumezko banako-etxeetan eta **esposizioa** precio aldaketei.

C.- BIZI-BALDINTZAK

Hirigintza eta etxebizitzak

Etxebizitzaren jabetza handia da adinekoen artean, eta **ekipamenduak** egokiak dira. Eguneroko mugikortasuna gehiago oinarritzen da **oinezko joan-etorrietan** eta **garraio publikoan**.

Joerak: handiagoa **etxebizitza irisgarri eta teknologikoen eskaria** (etxe-automatizazioa, telelaguntza, osasun digitala) eta **eredu berritzaileak** (cohousing, belaunaldi arteko komunitateak). **Euskadi Hiri Agenda 2050** eta **Euskadi Lagunkoia**-k ingurune atseginak, zerbitzuen gertutasuna eta diseinu **genero-ikuspegiarekin** sendotuko dituzte.

Etxeak eta nahi ez den bakardadea

Handitzen ari da **banako-etxeen** kopurua adinekoen artean; **nahi ez den bakardadearen hazkuntza dakar honek**, batez ere **bakarrik bizi diren emakumeei** eragiten die, adin oso aurreratuetan.

Joerak: hedatzea **estrategia integralak** (laguntza, sare komunitarioak, belaunaldi arteko espazioak, teknologia erlazionala eta telelaguntza aurreratua). Goiztiar prebentzioa eta **detekzio proaktiboa** ezberdintzaileak izango dira.

Bizitza pertsonala eta gizarte-bizitza

Handitzen ari da **autozainketa** eta **aisialdi aktiboa** 60/65+ artean, baina **gizarte-bizitza murrizten da**.

Joerak: **zahartze aktiboko** politikak (parte-hartzea, kultura, kirola, boluntarioritza) eta **ahalduntze digitala** ongizate subjektiboari eusteko; **genero-arrakalei** arreta denboraren erabileran (ordaindu gabeko zainketa, sozializazioa).

D.- OSASUNA ETA MENDEKOTASUNA

Bizi-itxaropena

Euskadiko bizi-itxaropena EBko altuenetakoa da, eta **hobetzen** jarraitzen du, **genero-konbergentzia** motelarekin.

Joerak: bizi-itxaropen osasuntsuaren aurrerapena, **prebentzio**, jarduera fisiko, elikadura eta **osasun digitaleko** politikak sendotzen badira. **Alerta antsietate-eta depresio-sintomen gorakada** adinekoen artean —bereziki **75+ emakumeen** artean—, eta horrek **erantzun komunitario eta osasun mentalekoak** eskatzen ditu.

Ospitaleratzeak eta heriotzak

Pertsonen **65+ taldeak erdia baino gehiago biltzen du ospitaleratzeen eta egonaldien** artean, **gaixotasun kronikoen** pisu (zirkulatorioak, arnasketakoak, minbizia) eta **hauskortasunagatik**.

Joerak: lehen mailako arretaren indartzea, **prebentzioa** eta **autokudeaketa** (osasun-eskolak), **telemonitorizazioaren** integrazioa eta **arreta-ibilbideak** kroniko eta pluripatologikoentzat.

Mendekotasuna

Mendekotasunak zahartzearekin batera egiten du gora: gaur egun adinekoen **%16 inguru**-ri eragiten dio, eta **~107.000**-era irits liteke 30eko hamarkadaren erdialdean.

Joerak: hemendik **2050era** arte, **bikoiztu** egingo da eguneroko laguntza behar duen **65+ biztanleria**, eta horrek **gizarte-osasun integrazioa**, **profesionalizazioa**, **teknologia asistiboa**, **telelaguntza aurreratua**, familia-atsedena eta **etxeko zainketak** eskatzen ditu. Aldaketa **zerbitzu-zorroan**: ingurune **etxeko eta komunitarioa** gehiago, eta egoitza-eredu tradizionalarekiko mendekotasun txikiagoa.

E.- ZAINKETEN ETA LUZERAREN EKONOMIA

Zainketen sektorea

Zainketen eta Luzeraren Ekonomia (ZLE) sektore estrategiko eta enplegu-sortzaile gisa finkatzen ari da : enpresen eta afiliazioaren hazkunde jarraitua **egoitzetan eta ostatu gaberako zerbitzuetan**.

Joerak: 2035 arte +%38 enplegu aurreikusten da erakundeetan eta +%33 ostatu gaberako zerbitzuetan. Eredu berriak honantz jotzen du: **pertsonarengan zentratutako arreta, osasun-komunitate koordinazioa, kualifikazio handiagoa** (profil teknikoak eta soziosanitarioak), **prozesuen digitalizazioa eta kalitatearen eta zainketaren etikaren** ebaluazioa.

Zilar Ekonomia

Zainketa eta Luzeraren Ekonomiak osasun digitalean, egokitutako etxebizitzan, senior turismoan, teknologia asistiboan eta finantza-zerbitzuetan Luzeraera bideratutan, aukerak zabaltzen ditu.

Joerak: senior kontsumoaren hazkundera eta ehun berritzaileen garapenean (startupak eta proiektu erakusgarriak), **biomedikuntza, robotika, zainketan aplikatutako teknologia, diseinu unibertsal eta irisgarritasunarekin** lotutako esparruetan eragingo du.

Profil berriak finkatzen dira: cohousing-eko kudeatzaileak, irisgarritasun-espezialistak, erizaintza komunitarioa, **adinekoentzako UX**, osasun-coachak eta kasu-kudeatzaileak.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

EKONOMIA, LAN ETA
EMPLEGU SAILA

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA,
TRABAJO Y EMPLEO

ZainLab
HUB